

CZU: 37.018.262

DOI:10.36120/2587-3636.v23i1.138-146

PROGRAMUL DE CONSILIERE ȘI FORMARE ADRESAT PĂRINȚILOR „ȘCOALA PĂRINȚILOR EFICIENȚI ȘI COMPETENȚI”/ PCFȘPEC

Veronica CEBAN, doctorandă UPS „Ion Creangă”

<https://orcid.org/0000-0003-2172-8642>

Abstract. Familia ca instituție socială fundamentală necesită sprijin, orientare și ghidare în scopul abilitării părinților cu unele cunoștințe, priceperi, deprinderi și competențe parentale pozitive, care ar asigura un climat autentic și armonios pentru dezvoltarea personalității copilului. Acest deziderat major este reflectat și în multe acte reglatorii și documente sectoriale naționale, care prevăd sprijinirea familiei. În acest context, coordonata experimentală a cercetării noastre s-a fundamentat pe elaborarea și desfășurarea Programului de consiliere și formare adresat părinților ”Școala părinților eficienți și competenți”/PCFȘPEC, care asigură realizarea dezideratului mai sus precizat. Chintesența, scopul, obiectivele și rezultatele programului vor fi reflectate în acest articol.

Cuvinte-cheie: familie, educație parentală pozitivă/EPP, competențe parentale pozitive/Cpp, Model psihopedagogic al educației parentale pozitive/MPEPP.

COUNSELING AND TRAINING PROGRAM FOR PARENTS “SCHOOL OF EFFICIENT AND COMPETENT PARENTS”/ CTPSECP

Abstract. The family as a social fundamental institution, needs support and guidance in order to empower parents with knowledge, skills, abilities and positive parenting skills, which would ensure an authentic and harmonious climate for the child's personality development. This major goal is also reflected in many regulatory acts and national sectoral documents, which provide for the support of the family. In this context, the experimental coordinate of our research was based on the elaboration and development of the Counseling and training program for parents “School of efficient and competent parents”, which ensures the achievement of the above-mentioned desideratum. The quintessence, purpose, objectives and results of the program will be reflected in this article.

Keywords: family, positive parental education, positive parental skills, Psychopedagogical model of positive parental education.

Introducere

Educația în familie reprezintă un proces actual și responsabil pentru toate etapele de dezvoltare și evoluție umană. Condițiile societății contemporane impun cu vehemență familiei, respectarea anumitor norme, legi, principii și practici de educație parentală, care pe de o parte, țin să ajute personalitatea în vederea integrării autonome în mediul socio-profesional, iar pe de altă parte, țin să formeze deprinderi de auto-perfecționare, auto-educație și auto-eficiență continuă. Astfel, un argument vădit al actualității și importanței programului elaborat de noi rezidă în încercarea de a aborda pedagogia familiei, psihologia și sociologia educației familiale prin prisma formării și perpetuării culturii relațiilor dintre părinți și copii, aspect multidimensional și complex, axat pe formarea unui comportament parental responsabil și eficient cu impact pozitiv asupra educației copiilor. Programul este adresat părinților, tutorilor, reprezentanților legali ai copilului, potențialilor părinți. Programul este inclus de noi în *Modelul psihopedagogic al educației parentale pozitive/MPEPP*, care reprezintă un instrument pedagogic, elaborat,

fundamentat științific și validat în cercetările experimentale efectuate în ultimii trei ani, anterior expuse în câteva publicații științifice [9, 10].

În acest studiu tindem să precizăm că în coordonata experimentală a cercetării au fost antrenați 191 elevi și părinții acestora (elevi din treaptă primară și gimnazială de învățământ) și 9 cadre didactice, iar *Programul de consiliere* a fost desfășurat în cadrul Gimnaziului nr. 51 "Gh. Malarciuc" din or. Vatra, mun. Chișinău. Demersul experimental a fost conceput și desfășurat în conformitate cu reperele teoretice ale educației parentale pozitive/EPP, determinate în procesul studierii epistemologice ale aspectului vizat și cu orientările, concepțiile și abordările metodologice expuse și analizate în publicațiile anterioare [1-8].

Demersul experimental formativ s-a desfășurat pe un eșantion aleatoriu și stratificat (părinți, elevi, diriginți). A fost valorificată tehnica cercetării de tipul *înainte și după/before-and-after method* în scopul evitării erorilor și a verificării secvențiale a rezultatelor obținute pentru a observa efectul programului și a completa tematica, conținuturile acesteia, inclusiv pentru a monitoriza, uneori a corecta procesul formării adulților și a elevilor.

Dat fiind faptul că *Programul de consiliere* este parte componentă a MPEPP, propunem o vizualizare a elementelor componente ale *Modelul psihopedagogic al educației parentale pozitive* pentru a înțelege acțiunile noastre în cadrul formării adulților.

În esență, **scopul programului** rezidă în formarea/abilitarea părinților cu cunoștințe, priceperi, deprinderi și competențe parentale pozitive în vederea asigurării unui climat echilibrat familial și dezvoltarea integră și armonioasă a personalității copilului.

Ipoteza demersului formativ: Prin desfășurarea programului adresat părinților este posibilă sporirea nivelului de competență parentală privind educația copiilor, ceea ce ar contribui substanțial la fortificarea relației părinți-copii și la echilibrarea întregului climat familial.

Obiectivele programului:

- Identificarea vulnerabilităților și dificultăților care distorsionează și destabilizează comunicarea familială, relațiile interpersonale părinți-copii;
- Stabilirea strategiilor și tehnicilor de lucru în vederea prevenirii, anihilării și/sau diminuării și soluționării conflictelor intrafamiliale;
- Operaționalizarea și corelarea tehnicilor, metodelor și strategiilor în cadrul activităților de implementare a programului de consiliere;
- Cultivarea părinților în direcția realizării educației pozitive a copiilor în cadrul familiei. Armonizarea și fortificarea comunicării și a relațiilor interpersonale părinți-copii.

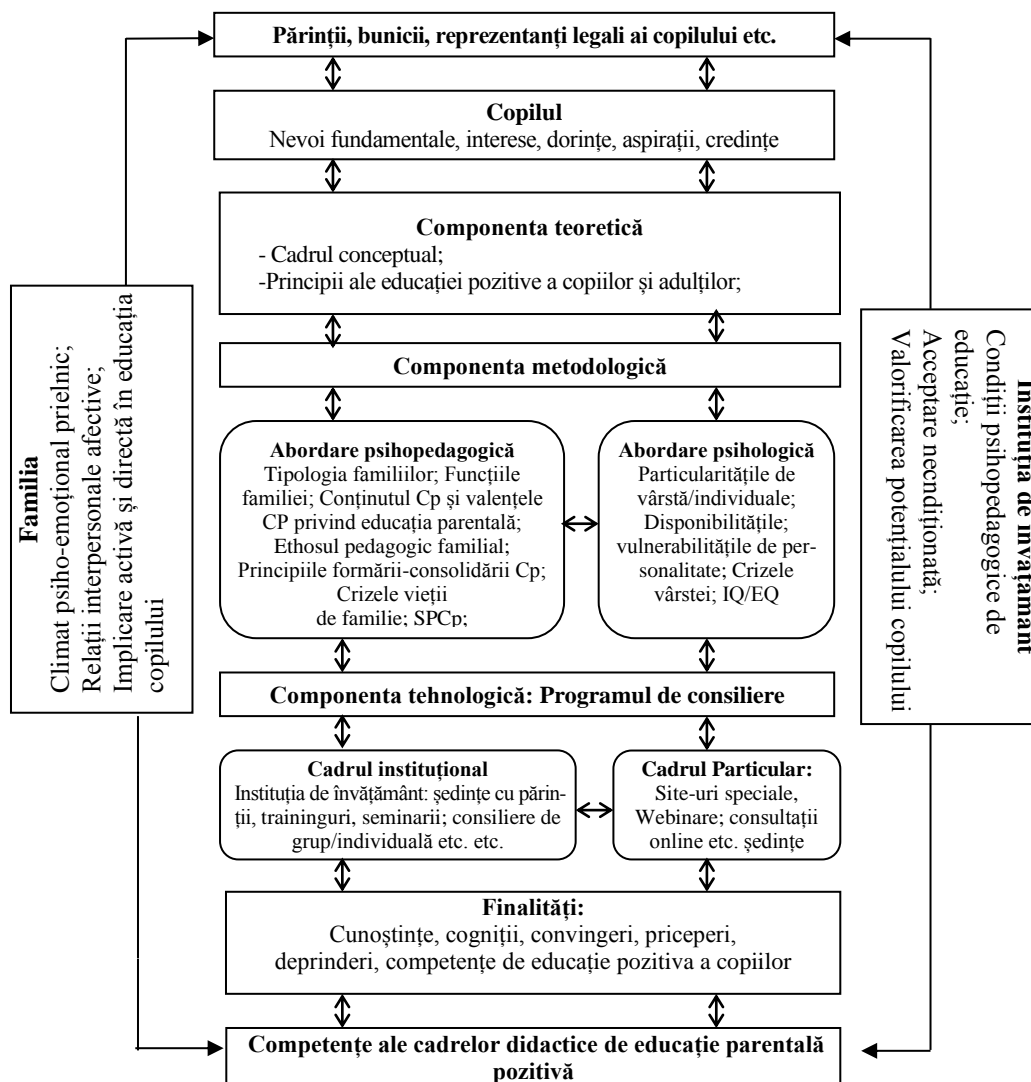

Figura 1.1. Modelul psihopedagogic al educației parentale pozitive/MPEPP

Așadar, plecând de la logica ideilor precizate anterior, atât modelul, cât și programul, răspund cerințelor sociale actuale și precizăm că documentele de politici și acte legislative elaborate și implementate la nivel național, ne demonstrează faptul că Republica Moldova tinde să faciliteze implicarea statului în sprijinirea, ocrotirea și susținerea familiei în vederea integrării socio-profesionale a fiecărui cetățean, cât și în sprijinirea familiei în vederea formării-dezvoltării armonioase a personalității copilului în cadrul și în afara acesteia. Documentele legislative precum: *Codul educației al Republicii Moldova* [11]; *Codul familiei al Republicii Moldova* [12]; *Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020* [13]; *Strategia privind protecția copilului pe anii 2014-2020* [14]; *Strategia intersectorială de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii 2016-2022* [15] și altele, încorporează scopul fundamental al educației părinților evidențiat anterior, iar însuși conținutul, scopul și impactul programului nostru include familiarizarea inițială a părinților cu documentele vizate, pe care le-am inclus și sintetizat în tabelul de mai jos (Tabelul 1.1.).

**Tabelul 1.1. Programul de consiliere și formare destinat părinților
„Școala părinților eficienți și competenți”**

Tipul de program:	<i>Program de consiliere și formare ”Școala părinților eficienți și competenți”</i>
Perioada de desfășurare	Anul de studii 2019-2020
Coordonator/ consilier:	Ceban Veronica
Grupul țintă:	Părinții din treapta primară/ gimnazială Părinți urmăritori ai Paginii electronice - PCFȘPEC
Utilitatea programului de formare:	<p>Concepția de bază a programului rezidă în informarea și abilitarea părinților cu unele conținuturi teoretice, aspecte metodologice privind formarea și consolidarea competențelor parentale în contextul educației pozitive a copilului, privind optimizarea și fortificarea relației părinți-copii în vederea stabilirii climatului familial echilibrat și armonios în procesul de formare-dezvoltare a personalității copilului.</p> <p>Obiectivele, scopul și metodologia programului, au fost identificate, fundamentate și validate în corespundere cu politicile naționale de dezvoltare a învățământului, stabilite de:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020. Educația 2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 944 din 14.11.2014; ➤ Strategia privind protecția copilului pe anii 2014-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 434 din 10.06.2014; ➤ Strategia intersectorială de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii 2016-2022, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1106 din 3 octombrie 2016; ➤ Codul educației al Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Guvernului Nr. 152 din 17.07.2014; ➤ Codul familiei al Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 1316 din 26.10.2000;
Forma de activitate	Traininguri, ședințe cu părinții, consultații individuale și de grup, webinar;
Orientări strategice	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Cunoașterea orientărilor teoretice privind educația parentală și implementarea acestora în plan metodologic; ✓ Cunoașterea funcțiilor familiale, stilurilor parentale și a tipologiei familiilor în vederea formării-consolidării competențelor parentale pozitive; ✓ Familiarizarea părinților cu crizele de vârstă, crizele de familie și a strategiei de depășire a acestora; ✓ Dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare cu copiii; ✓ Dezvoltarea abilităților de echilibrare a relațiilor soț-soție, ca reper fundamental pentru sănătatea psihică, fizică, intelectuală și emoțională a copiilor; ✓ Sporirea eficienței personale în perceperea, prevenirea și gestionarea/soluționarea conflictelor familiale; ✓ Sporirea nivelului de autocunoaștere și valorificare a disponibilităților proprii în armonizarea relației părinți-copii; ✓ Perfecționarea competențelor parentale în vederea modificării a convingerilor iraționale, deprinderilor și a comportamentului indezirabil în relația părinți-copii;
Rezultate scontate	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Datorită programului de consiliere adresat părinților, aceștia s-au familiarizat cu unele conținuturi teoretice privind domeniul pedagogiei și psihologiei familiei, psihologiei vârstelor, psihologiei pozitive, sociologiei și educației familiei etc; ➤ Părinții au avut oportunitatea să cunoască și să conștientizeze rolul lor prioritar în prevenirea și soluționarea dificultăților de comunicare și

	<p>relaționare cu proprii săi copii;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Am valorificat potențialul și disponibilitățile părinților din domeniul educației parentale facilitând optimizarea relației părinți-copii, prin intermediul programului; ➤ Părinții au elaborat și experimentat diverse strategii și metode de educație pozitivă a copiilor săi; ➤ Datorită programului, am contribuit la formarea-dezvoltarea abilităților de management emoțional eficient în relația părinți-copii; ➤ Am contribuit la formarea, consolidarea și perfecționarea nivelului de competență parentală privind armonizarea și fortificarea relațiilor interpersonale părinți-copii; ➤ Am implementat și validat cu succes <i>Modelul psihopedagogic al educației parentale pozitive</i> în cadrul PCFȘPEC; ➤ Valorificarea fundamentelor teoretico-aplicative în cadrul PCFȘPEC a contribuit substanțial la sporirea nivelului de eficiență personală ca părinte și familist și a nivelului de competență parentală, ceea ce condiționat, a asigurat un mediu familial propice pentru dezvoltarea și plăsmuirea personalității copilului;
--	---

Totodată, în scopul investigării și analizei aprofundate a situației inițiale în mediul familial a fost desfășurat un experiment constatativ, ceea ce ne-a permis să identificăm vulnerabilitățile și dificultățile existente în relația părinți-copii și să elaborăm un plan de acțiuni și tematica *Atelierelor de formare a competențelor practice a părinților, axați pe educația pozitivă a copiilor*.

Tematica Programului „Școala părinților eficienți și competenți”

Nr	Nivelul	Denumirea activității	Perioada desfășurării
1	Primar/ Gimnazial	Familia contemporană. Crizele de vârstă vs crizele de familie.	
2		Familia – factor de protecție și risc în dezvoltarea personalității copilului. Metode aplicate în educația familială a copilului.	
3		Dificultăți de comunicare și relaționare cu copiii. Oportunități și soluții. Arta comunicării părinți - copii.	
4		Conflictologia familială. Strategii de prevenire și gestionare a conflictelor. Cauzele conflictelor părinți - copii.	
5		Impactul stilurilor parentale în contextul cultivării și dezvoltării personalității copilului.	
6		Învățăm să gestionăm eficient emoțiile. Emoții pozitive și emoții negative. Gânduri, sentimente, comportare pozitivă.	
7		Autocunoașterea și autorealizarea personală – element-cheie în armonizarea relației părinți-copii.	
8		Terapia REBT (rațional-emoțională și comportamentală) în stabilirea și diminuarea factorilor de risc în cadrul familiei.	
9		Parenting necondiționat. Acceptarea și valorificarea personalității copilului. Părinte competent și părinte eficient.	

În continuare prezentăm Tabelul 1.2, care conține tabloul comparativ al rezultatelor obținute de noi în cercetarea de constatare și, mai apoi, în cercetarea de verificare/postformare, adică după consilierea adulților.

Tabelul 1.2. Rezultatele nivelului de competență parentală în etapa constatativă și de verificare

Nr	Competențe - cheie	Nivelul de competență					
		ex. de constatare lot (191 s.)			ex. de verificare lot (191 s.)		
		Sporit	Mediu	Scăzut	Sporit	Mediu	Scăzut
1	1	53,08%	29,02%	17,9%	88,9%	8,02%	3,08%
2	2	38,89%	29,02%	32,09%	91,35%	4,93%	3,7%
3	3	33,35%	43,20%	23,45%	79,62%	14,19%	6,17%
4	4	41,36%	27,16%	31,48%	97,53%	2,46%	0
5	5	34,56%	42,59%	22,85%	89,5%	8,02%	2,46%
6	Media	40,24%	34,19%	25,54%	89,38%	7,52%	3,08%

Din rezultatele prezentate mai sus, precizăm ideea că desfășurarea programului adresat părinților prin implementarea și validarea modelului (Figura 1.1.) a înregistrat rezultate vizibile și considerabile la **nivel sporit de competență**, înregistrând în acest sens o medie de 89,38% (ex. de verificare) în raport cu 40,24% (obținute în ex. de constatare). Prin urmare, observăm că s-a îmbunătățit calitatea relațiilor interpersonale părinți-copii. Familiarizarea, conștientizarea și perfecționarea unor aspecte teoretice și practice relevante privind psihologia copilului și a familiei și exersarea abilităților și competențelor parentale privind educația copiilor (metode și forme de educație, comunicare și relaționare, funcțiile familiei, crizele de vârstă, stilurile parentale etc) – a contribuit la o creștere semnificativă a calității relațiilor interpersonale părinți-copii, **circa 97,53%**, ceea ce implică **competența 4** (*De cunoaștere și receptare a informației privind cultura și problematica familiei*). Acest moment denotă faptul că părinții și-au lărgit substanțial aria de cunoaștere și de valorificare a competențelor parentale pozitive.

Optimizarea și echilibrarea procesului de comunicare eficientă și constructivă atât între partenerii conjugalii, cât și în relația cu copiii, în particular, dezvoltând unele abilități de empatizare, de ascultare activă, de modificare a unor paternuri disfuncționale în procesul de comunicare intrafamilială etc – implică **competența 1** (*comunicativ-organizatorică*), unde s-a înregistrat o creștere până la **88,9%**.

Sporirea și perfecționarea unor abilități și competențe parentale de monitorizare, observare, ghidare și autoactualizare a atitudinii și conduitei copiilor, cât și personale – implică **competența 2** (*Normativă, de observare și autoactualizare*) și a obținut o creștere semnificativă până la **91,35%** comparativ cu 38,89%, înregistrate în etapa de constatare, ceea ce denotă faptul că părinții au devenit mai implicați, mai conștienți de propriile greșeli și conduite indezirabile în raport cu copiii și tind să se manifeste pozitiv.

Sporirea interesului și motivației pentru autorealizare și autoeducația permanentă, întrunind și aspecte definatorii ale conduitei axiologice – implică **competența 3** (*Motivațional-axiologică*), care a înregistrat o creștere până la 79,62%, ceea ce ne permite să conchidem că, părinții au conștientizat rolul lor esențial în transmiterea și

perpetuarea valorilor de la o generație la alta. În mod inedit ne-a preocupat formarea, optimizarea și consolidarea unor noi convingeri, percepții și conduite raționale, funcționale și dezirabile în relația părinți-copii, care implică **competența 5** (*De creare, producere și promovare a ideilor și conduitelor pozitive*), aceasta înregistrând un rezultat semnificativ de **circa 89,5%** comparativ cu 34,56% (etapa constatativă), care, de fapt, interferează și valorifică celelalte competențe-cheie, modificând esențial procesul de comunicare și interrelaționare familială.

În scopul verificării eficienței programului de consiliere realizat cu părinții am efectuat chestionarea elevilor cu privire la evaluarea calității relațiilor interpersonale părinți-copii. Analiza comparativă a rezultatelor obținute în etapa de constatare și verificare, ne-a permis să confirmăm, în esență, rezultatele obținute în chestionarea părinților privind modificarea substanțială a calității relațiilor interpersonale părinți-copii, iar rezultatele le-am sintetizat în Tabelul 1.3.

Tabelul 1.3. Rezultatele chestionării copiilor privind calitatea relațiilor interpersonale părinți-copii în etapa de constatare și verificare

Nr.	Indicii de calitate	Rezultatele chestionării (lot 191 s.)			
		constatare		verificare	
		date	%	date	%
1	Ambii părinți se implică activ în activitățile și viața copilului	81	42,46%	169	88,48%
2	Acceptă părinții interesele copiilor	57	29,84%	118	61,78%
3	Ambii părinți acordă atenție grijilor, problemelor sau dificultăților copiilor	64	33,50%	116	60,73%
4	Unul dintre părinți reprezintă un model în gândire, atitudine și comportament pentru copil	81	42,46%	169	88,48%
5	Părinții își cer scuze și-și recunosc și corectează greșeala	78	40,83%	178	93,19%
6	Părinții îi roagă pe copii când au nevoie de ajutor	68	35,6%	164	85,86%
7	Unul dintre părinți este un model în soluționarea conflictelor	75	39,26%	167	87,43%
8	Părinții devin furioși, agresivi sau agitați când întâmpină anumite conflicte cu copiii	117	61,25%	51	26,70%

Întrucât, rezultatele chestionării părinților privind calitatea relațiilor interpersonale părinți-copii a înregistrat un nivel sporit de competență, ceea ce a contribuit esențial la formarea-perfecționarea-consolidarea unor competențe-cheie semnificative în educația copiilor, iar analiza comparativă a rezultatelor chestionării elevilor în etapa de constatare și verificare ne-a confirmat acest lucru, considerăm că ipoteza noastră a fost testată și confirmată.

Așadar, din Tabelul 1.3 putem observa că părinții nu numai că s-au familiarizat cu unele aspecte teoretice și metodologice privind psihologia copilului, particularitățile de vârstă și individuale ale acestuia, cât și au însușit ansamblul de competențe privind unele trăsături de personalitate (temperament, caracter, aptitudini speciale, inteligența), care au

permis să-și înțeleagă mai bine copiii, să le accepte interesele și viziunile sale (61,78% comparativ cu 29,84%), să-i susțină în integrarea școlară, să-i implice în luarea unor decizii familiale, să-și recunoască și să corecteze greșelile comise în relația cu copiii (93,19% comparativ cu 40,83%).

Un alt aspect îmbucurător pentru noi ca cercetători a fost faptul că ambii părinți au devenit cointeresați și motivați de a se implica în viața și activitatea copiilor, acordând atenție sporită grijilor și trăirilor acestora, înregistrând o creștere până la 60,73% (116 elevi au menționat acest fapt) comparativ cu 33,50% (64 elevi au precizat acest fapt). Alt aspect relevant reprezintă faptul că părinții au devenit mai stăpâniți, mai echilibrați și cumpătați în relația cu copiii atunci când întâmpină anumite dificultăți de interrelaționare. Considerăm că acest fapt se datorează exclusiv ședințelor de consiliere individuală a părinților și a ședințelor tematice desfășurate cu părinții, axate pe managementului eficient al emoțiilor și a identificării strategiilor de prevenire, gestionare și soluționare a dificultăților existente în relația cu copiii.

În concluzie putem menționa cu certitudine că instrumentul de bază, adică modelul și programul implementate și-au atins scopul și obiectivele. Activitatea noastră privind formarea și consolidarea unor competențe parentale pozitive au contribuit la optimizarea, echilibrarea și fortificarea relațiilor părinți-copii. Prin urmare, conchidem că experimentul pedagogic a validat funcționalitatea tuturor componentelor *Modelului psihopedagogic al educației parentale pozitive* și anume: *componenta teoretică, metodologică și tehnologică*.

În consens cu cele precizate mai sus propunem următoarele **recomandări**:

- Implementarea *Modelului psihopedagogic al educației parentale pozitive* în cadrul *Curriculumului național pentru disciplina opțională – Etica vieții de familie* (clasa a IX-XII-a) privind formarea și consolidarea competențelor-cheie esențiale în conștientizarea și exercitarea rolului de părinte și familist eficient și competent;
- *Modelul psihopedagogic al educației parentale pozitive* concomitent cu instrumentele metodologice elaborate pot fi implementate și valorificate în activitatea psihologului școlar, cadrelor didactice și managerilor școlari;
- Programul de consiliere și formare pozitivă a părinților poate fi implementat și desfășurat în diverse instituții de învățământ și centre de consiliere a familiei.

Bibliografie

1. Ceban V. Repere teoretice ale educației parentale pozitive. În: Probleme actuale ale științelor umaniste. Analele științifice ale doctoranzilor și postdoctoranzilor. 92 (100). Vol. 16, partea I, Chișinău. 2018, p. 92-100.

2. Ceban V. Unele accepțiuni teoretice privind educația parentală pozitivă centrată pe valorificarea stilurilor parentale. În: Simpozion Științific Internațional. „Strategii pentru educație” – Ediția a II-a din 13 mai 2018, Iași: Editura PIM. p. 73-77.
3. Ceban V. Repere metodologice privind formarea competențelor parentale pozitive. În: Simpozion Științific Internațional. „Universul științelor” Ediția a IX-a, 4 noiembrie 2018. Iași: Editura PIM. p. 69 -77.
4. Ceban V. Actualitatea politicilor educaționale în domeniul educației parentale. În: Dialog intercultural polono-moldovenesc. Culegere de studii. Vol. III, nr.1. Materialele Congresului Științific Internațional Polono-Moldo-Român: Educație-Politică-Societate. Chișinău-Iași, 1-4 aprilie 2019, p. 70-76.
5. Ceban V. Aspecte metodologice ale programării neuro-lingvistice (NLP) în vederea armonizării relațiilor părinți-copii. În: Materialele conferinței științifice naționale cu participare internațională 27-28 Septembrie 2019. Învățământ superior: Tradiții, valori, perspective. Vol. III, p. 23-26.
6. Ceban V. Consilierea psihopedagogică privind formarea competențelor parentale pozitive. În: Probleme actuale ale științelor umanistice. Vol. XVIII, Partea I. Chișinău, 2019, p. 137-145.
7. Ceban V. Importanța rolurilor familiale în contextul educației parentale pozitive. În: Studia Universitatis Moldaviae. USM, 2019, nr.9(129), p. 152-155.
8. Ceban V. Tendințe integrative în educația parentală din perspectiva valorificării teoriilor învățării și consilierii adulților. În: Studia Universitatis Moldaviae. Revistă științifică a Universității de stat din Moldova, 2019, nr.5(125), p. 158-162.
9. Ceban V., Calaraș C. Educația parentală pozitivă. Cum să devii un părinte eficient. Ghid metodologic pentru părinți, psihologi școlari, diriginți/cadre didactice. Chișinău. Primex Com SRL. 2019, 174 p.
10. Ceban V. Positive parenting from the perspective of learning theories. A theoretical-praxiological approach of the psycho-pedagogical counseling regarding positive parenting. International Book Market Service Ltd., member of OmniScriptum Publishing Group, 2020.
11. Codul educației al Republicii Moldova, aprobată prin HG R. Moldova nr. 152 din 17.07.2014 (MO al RM, nr. 319-324, art. 634 din 24.10.2014).
12. Codul familiei al Republicii Moldova. aprobată prin HG RM nr. 1316 din 26.10.2000 (Monitorul Oficial 2001, Nr. 47-48, art Nr: 210).
13. Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020. Educația 2020, aprobată prin HG RM nr. 944 din 14.11.2014 (MO al RM 2014, nr. 34-351; art. 1014).
14. Strategia privind protecția copilului pe anii 2014-2020, aprobată prin HG RM nr. 434 din 10.06.2014 (Monitorul Oficial al R. Moldova, 2014, nr. 160-0166, art. 481).
15. Strategia intersectorială de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii 2016-2022, aprobată prin HG nr.1106 din 3 octombrie 2016 (MO al RM, 2016, nr. 347-352, art: 1198).